

# **Leven met Jezus**

Het evangelie volgens Jakobus

**Jos Douma**

[www.tijdmetjezus.nl](http://www.tijdmetjezus.nl)

## Dag 1

Het moet u tot grote blijdschap stemmen, broeders en zusters, als u allerlei beproevingen ondergaat.

Jakobus 1:2

### **Blij in beproevingen**

Jakobus, de broer van Jezus, valt met de deur in huis met deze uitspraak. Ik voel me overrompeld: hoe kan ik nu ooit blij zijn als er allerlei beproevingen in mijn leven zijn. Tegenslagen, teleurstellingen, verdriet, worstelingen: het is toch allemaal niet om blij van te worden? Het leidt vaak eerder tot vragen: Waarom moet dit gebeuren? Kunt u me niet op andere manieren dichtbij u houden? Boosheid of berusting (het is nu eenmaal zo, ik moet het maar nemen zoals het is) liggen meer voor de hand dan blijdschap. Maar toch wil ik graag leven met Jezus, en in dat leven hoort bij beproeving blijkbaar blijdschap.

*Heer, wilt u me door uw Geest laten zien hoe ik blijdschap kan vinden in tijden van beproeving.*

## Dag 2

Want u weet: wanneer uw geloof op de proef wordt gesteld, leidt dat tot standvastigheid. Als die standvastigheid ook daadwerkelijk blijkt, zult u volmaakt en volkomen zijn, zonder enige tekortkoming.

Jakobus 1:3-4

### **Standvastigheid**

Als je geloof op de proef wordt gesteld, mag je leren om dat te zien als een uitnodiging, een kans om te groeien in standvastigheid. Want dat hoort bij geloof: dat het bij weerstand en beproeving niet onderuit gaat, maar nog sterker geworteld raakt in Christus. Ook hij werd voortdurend op de proef gesteld. Dat was niet gemakkelijk. Maar voor Jezus was het voortdurend weer een uitnodiging om terug te gaan naar zijn Vader, om te schuilen bij zijn Woord. Zo was hij volmaakt op aarde. Die volmaaktheid mag steeds meer de mijne worden: ik mag groeien tegen de verdrukking in.

*Heer, leer me om in beproeving ook daadwerkelijk standvastig te zijn en helemaal op u te vertrouwen.*

### Dag 3

Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven.

Jakobus 1:5

#### **Om wijsheid vragen**

Wat een hartelijke uitnodiging is dit! We kunnen soms lang worstelen om tot een goed inzicht te komen, om een wijs besluit te nemen. Vaak proberen we dat dan door zelf heel goed na te denken, er met andere mensen over te spreken of er iets over te lezen. En dat is natuurlijk ook allemaal prima. Maar we mogen ons ook rechtstreeks wenden tot God en hem vragen om wijsheid, om kennis en inzicht in een concrete situatie of bij een belangrijke beslissing die we moeten nemen. Hij geeft dan, zonder voorbehoud en verwijt. En steeds meer mogen we dan ontdekken dat hij die wijsheid geeft in Christus: de kracht van God en de wijsheid van God.

*Dank u, Heer, dat u zo royaal en onvoorwaardelijk uw wijsheid met ons wilt delen. Leer me om de wijsheid in uw Zoon te zoeken.*

## Dag 4

Vraag vol vertrouwen, zonder enige twijfel. Wie twijfelt is als een golf in zee, die door de wind heen en weer wordt bewogen.

Jakobus 1:6

### **Zonder twijfel**

Ik merk dat in mijzelf twijfel en vertrouwen, ongeloof en geloof steeds om de voorrang strijden. En het is geen uitzondering als twijfel en ongeloof de overhand hebben, bijvoorbeeld als het gaat om bidden om genezing, en ook om wijsheid. Zou God echt wel iets doen met mijn vragen? Moet ik me toch niet neerleggen bij de menselijke mogelijkheden die er zijn en daar niet bovenuit willen grijpen? Jakobus heeft daar wel een antwoord op: vertrouwen en twijfel gaan niet samen. Twijfel maakt onstabiel. En geloven is juist iets wat met een stevig fundament te maken heeft. Ik moet het dus echt leren: zonder twijfel vragen, groter denken over God dan over mensen.

*Heer, leer me om zonder twijfel te vragen. Verdiep door uw Geest mijn vertrouwen in u en in uw weg met mij.*

## Dag 5

Wie zo aarzelend en onberekenbaar is bij alles wat hij doet, moet niet denken dat hij iets van de Heer zal krijgen.

Jakobus 1:7-8

### **Niet aarzelen**

Jakobus schrijft scherp. Eigenlijk ervaar ik het als een aanval, omdat ik die aarzeling en die onberekenbaarheid waar hij over spreekt wel herken in mijn eigen leven. Ik vind het lastig om in mijn leven, mijn werk, mijn relaties heldere keuzes met God te maken en daar niet vanaf te wijken, ook als dat me wat kost. Maar juist dat blijkt me uiteindelijk wat te kosten: ik ontvang niet van de Heer wat hij me wel wil geven, ik krijg niets van hem. Daarom laat ik me aansporen om in volkomen vertrouwen helemaal gericht te blijven op Gods wijsheid. Dat is: op Christus. Want in hem zijn alle schatten van wijsheid en kennis verborgen.

*Heer Jezus, u bent Gods wijsheid. Leer me dat zonder aarzelen te geloven en de wijsheid die ik nodig heb altijd in u te zoeken en te vinden.*

## Dag 6

Laat de onaanzienlijke gelovige trots zijn op zijn hoge waarde, en de rijke op zijn nederige staat, want hij zal vergaan als een bloem in het veld.

Jakobus 1:9-10

### **Trots**

Jakobus leert ons om in het spoor van Jezus nederig te zijn. We kunnen hier op aarde onaanzienlijk zijn: dat geeft niet, omdat we voor God een hoge waarde hebben. We kunnen hier op aarde rijk zijn: dat is niet belangrijk, omdat het gaat om onze afhankelijkheid van God. Onze trots mag zich nooit richten op wat we hebben gepresteerd of op wat we van onszelf zijn. Onze trots mag zich richten op onze door God gegeven identiteit. Want voor alles hier op aarde geldt: het vergaat, zoals een bloem. Maar wat blijft is de nederige afhankelijkheid die we leren als we Jezus volgen.

*Heer God, leer me om trots te zijn op een door u gegeven nederige levenshouding. Leer me in Jezus' spoor te gaan.*

## Dag 7

Als de zon gaat branden en het gras door de hitte verdort, valt de bloem af en is het gedaan met zijn schoonheid. Zo zal ook de rijke vergaan terwijl hij volop met zijn zaken bezig is.

Jakobus 1:11

### **Zo zal het gaan**

Jakobus dwingt ons, of we nu arm zijn of rijk, om stil te staan bij de vergankelijkheid van ons bestaan. Alles wat we vandaag hebben en alles wat we vandaag gaan doen en waar onze agenda misschien wel vol mee staat, is te vergelijken met die bloem: die is mooi, maar er komt een moment dat die bloem verdort. Alles wat we hebben en doen en waardoor voor ons besef ons leven mooier en beter wordt gaat een keer verloren. Het heeft allemaal geen eeuwigheidswaarde. Al die dingen die ons volop bezig houden, er komt een einde aan. Dat te beseffen is een uitnodiging om bezig te zijn met de schat die niet vergaat.

*Heer Jezus, leer me weer beseffen hoe vergankelijk alles is wat ik heb en doe. Geef dat ik streef naar de eeuwige schat: uw liefdevolle nabijheid.*

## Dag 8

Gelukkig is de mens die in de beproeving staande blijft.  
Want wie de proef doorstaat, ontvangt als lauwerkrans  
het leven, zoals God heeft beloofd aan iedereen die hem  
liefheeft.

Jakobus 1:12

### **De proef doorstaan**

Jakobus prijst mensen gelukkig. Een beetje op de manier van zijn broer Jezus, die in de Bergrede juist die mensen gelukkig prijst waar wij het niet zo snel van zouden verwachten: de treurende, de zachtmoedigen, de vervolgd. Want Jakobus verbindt geluk met beproeving: wie in beproeving staande blijft, ontvangt iets moois van God, namelijk het leven! Zo mag ik leren om beproevingen (teleurstelling, verdriet, tegenslag) te zien als uitnodiging om vol te houden en staande te blijven om juist daar doorheen het echte leven van God te ontvangen. Zo kan ik nog intenser gaan ervaren dat ik Gods geliefde kind ben.

*Heer, help me om in de kracht van de Geest staande te blijven in de beproevingen die ik meemaak.*

## Dag 9

Wie in verleiding komt, moet niet beweren: 'Die verleiding komt van God.' Want God stelt niemand aan verleiding bloot, zoals hij zelf ook niet door iets slechts in verleiding kan worden gebracht.

Jakobus 1:13

### **Verleiding**

Er is een verschil tussen een beproeving en een verleiding. De beproeving opent de weg naar groei in geloof, de verleiding opent de weg naar de groei van de zonde. Beproevingen kunnen we daarom verbinden met God: hij wil ons geloof daardoor sterker maken.

Verleidingen mogen we niet met God verbinden: ze komen voort uit ons eigen hart of uit de wereld om ons heen. Ze hebben geen goddelijke oorsprong maar altijd de kleur van het kwaad en van de kwade. Verleiding past niet bij de heilige God. Als er dus verleiding ons leven binnenkomt, dan drijven we juist van hem los te raken, van hem losgeweekt te worden. En dan moeten we dit ene doen: ons opnieuw richten op de heilige God, in Jezus' naam.

*Heer God, als er verleiding mijn leven binnenkomt, help me dan om me direct op u te richten.*

## Dag 10

Iedereen komt in verleiding door zijn eigen begeerte, die hem lokt en meesleept. Is de begeerte bevrucht, dan baart ze zonde; en is de zonde volgroeid, dan brengt ze de dood voort.

Jakobus 1:14-15

### **De geboorte van de zonde**

Jakobus geeft ons inzicht in het geboorteproses van de zonde. Het begint bij onze eigen begeerte, die verlokkelijk en meeslepend is. Zo komen we in verleiding. De bevruchte begeerte brengt dan een geboorte op gang: die van de zonde. De kinderen die uit deze begeerte geboren worden, zijn onze zonden, onze misstappen, onze misslagen, onze misdaden. Want dat is zonde: dat we Gods doel missen. En de uiterste consequentie daarvan is niets anders dan de dood, de eeuwige dood. Als ik dat zo voor ogen krijg geschilderd, ontdek ik weer hoe nodig ik de kracht van de Geest nodig te hebben om te kiezen voor het leven, om te kiezen voor de kracht van Jezus.

*Heer Jezus, bescherm me tegen mijn eigen begeerten en leer me om te kiezen voor het leven met u.*

## Dag 11

Geliefde broeders en zusters, vergis u niet: elke goede gave, elk volmaakt geschenk komt van boven, van de Vader van de hemellichten; bij hem is nooit enige verandering of verduistering waar te nemen.

Jakobus 1:16-17

### **De gevende God**

De God, die we in Jezus als onze Vader kennen, is een gevende God. Dat behoort tot de kern van zijn karakter! Hij geeft wijsheid, hij geeft volharding, hij geeft eeuwig leven. Daarin moeten we ons niet vergissen, door er anders over te denken, door wat we ontvangen toe te schrijven aan onze eigen inspanningen. Het komt echt van God, van boven, waar we de sterren zien die onze aandacht telkens weer richten op Gods grote macht. Wat hij maakt is gaaf en wat hij geeft is gaaf. Als je je dus niet wilt vergissen, leer dan om alles wat je wilt hebben te ontvangen van zo'n geveer: de Vader van de hemellichten. Hij verandert niet.

*Hemelse Vader, geef dat ik het nooit meer vergeet: dat al uw gaven volmaakt zijn, gaaf om te krijgen.*

## Dag 12

Hij wilde ons door de verkondiging van de waarheid tot leven roepen, om ons de eersten te maken in zijn schepping.

Jakobus 1:18

### **Tot leven geroepen**

God verlangt ernaar om van ons nieuwe mensen te maken, die het nieuwe leven kennen. Want van onszelf zijn we dood, en voor het leven zijn we helemaal op hem aangewezen. Dat nieuwe leven gaat bloeien door de verkondiging van de waarheid. Niet de leugens van deze wereld (over macht, succes, ambitie) maar de waarheid van God woord (over wijsheid, goddelijke kracht, toekomst) maakt werkelijk levend. Zo worden we een nieuwe schepping: helemaal afgestemd om op God, helemaal gericht op Jezus, helemaal vervuld met de heilige Geest. Een nieuwe schepping: dankzij de creativiteit van de waarheid!

*Heer, leer me uw waarheid kennen en schep in mij een nieuwe mens tot uw eer!*

## Dag 13

Geliefde broeders en zusters, onthoud dit goed: ieder mens moet zich haasten om te luisteren, maar traag zijn om te spreken.

Jakobus 1:19

### **Traag om te spreken**

Jakobus is ook een soort wijsheidsleraar: in de lijn van zijn broer Jezus schetst hij een beeld van de ware wijsheid. Bij die wijsheid hoort deze oproep: wees haastig om te luisteren en wees traag om (boos) te spreken. Luisteren is een allereerste kenmerk van het leven van een christen. Daarbij gaat het zeker ook om het luisteren tussen mensen onderling (vandaag is weer een kans om je daarin te oefenen: echt luisteren naar wat de ander zegt), maar het gaat vooral om het luisteren naar het woord van God. We moeten God niet te snel in de rede vallen, te snel onze eigen gedachten en gevoelens inbrengen, maar lang en liefdevol blijven luisteren. Zodat we echt God zelf horen.

*Heer, leer me om te luisteren, echt met heel mijn hart te luisteren naar wat u zegt.*

## Dag 14

Ieder mens moet ook traag zijn in het kwaad worden.  
Want de woede van een mens brengt niets voort dat in  
Gods ogen rechtvaardig is.

Jakobus 1:19-20

### **De woede van een mens**

Bestaat er geen heilige, gerechtvaardigde woede? Die vraag komt bij me op als ik deze woorden van Jakobus op me in laat werken. Het is toch ook goed om een keer boos te zijn over iets wat oneerlijk is, wat gewoon echt fout is? Zeker. Niet alle boosheid is verkeerd. Maar de meesten van ons zullen toch in alle eerlijkheid moeten toegeven: de momenten waarop ik boos, zelfs woedend was, waren niet de mooiste momenten uit mijn leven.

Woede is vaak ook het gevolg van gekrenktheid, onmacht, frustratie. Vaak helemaal niet zo heilig.

Daarvoor waarschuwt Jakobus ons. Hij verbiedt de woede niet, maar zegt wel dat we traag moeten zijn in het kwaad worden. Want de woede die we voelen als we gekrenkt zijn brengt niets voort dat past bij God.

*Heer, leer me om traag te zijn in het boos worden.  
Vergeef me als mijn boosheid leidde tot zonde.*

Dag 15

Wees daarom zachtmoedig en leg alle verdorvenheid en elk denkbaar wangedrag af. En aanvaard zo de boodschap die in u is geplant en die u kan redden.

Jakobus 1:21

### **De boodschap die in u geplant is**

Dat is een bijzondere uitdrukking: de boodschap van het evangelie die in ons is geplant. Die boodschap komt dus diep binnen, krijgt wortels in ons hart en ons leven! Als we zo de boodschap van Jezus en zijn koninkrijk aanvaarden dan wordt de redding in ons leven zichtbaar.

Positief: we worden er zachtmoedig van, onze harde harten, vaak vol boosheid, worden er zacht van.

Negatief: verdorvenheid en wangedrag verdwijnen uit ons leven. Daarvoor is geen ruimte meer. Alle ruimte wordt nu ingenomen door de ingeplante boodschap van het evangelie van Jezus.

*Heer God, dank u dat uw boodschap zulke grote gevolgen mag hebben in mijn leven. Maak van mij een zachtmoedig mens.*

Dag 16

Vergis u niet: alleen horen is niet genoeg, u moet wat u gehoord hebt ook doen.

Jakobus 1:22

### **Horen en doen**

Het is en blijft een groot gevaar voor christenen: dat ze de boodschap van het evangelie horen, naar de kerk gaan, zich een visie vormen over christelijk leven en zich verdiepen in de leer van de Bijbel, maar dat ze het niet toepassen in de dagelijkse praktijk van hun leven. Je kunt prachtige dingen zeggen en vinden over de liefde en intussen toch liefdeloos omgaan met de mensen om je heen. Je kunt de meest correcte opvattingen hebben over het verzoenende werk van Jezus Christus en zelf toch onverzoend met God en met mensen door het leven gaan. Dat is een mogelijkheid, een gevaarlijke mogelijkheid. Daarom spreekt Jakobus er helder over: horen is niet genoeg, je moet het gehoorde toepassen in je leven.

*Heer God, help me om uw woord niet alleen te horen  
maar het gehoorde ook in daden om te zetten.*

## Dag 17

Wie de boodschap hoort maar er niets mee doet, is net als iemand die het gezicht waarmee hij is geboren in de spiegel bekijkt: hij ziet zichzelf, maar zodra hij wegloopt is hij vergeten hoe hij eruitzag.

Jakobus 1:23-24

### **Je gezicht in de spiegel**

Het is een mooi beeld, als ik het even op me in laat werken. De boodschap van het evangelie, Gods woord over het nieuwe leven, wordt vergeleken met een spiegel. In die spiegel van Gods woord mag ik zien hoe ik eruit zie, naar het beeld van het evangelie. En dat is vooral een mooi beeld: ik mag dankzij het evangelie weten dat ik door Jezus een nieuwe schepping ben en dat ik in zijn volmaakte vrijheid mag leven! Wat is het dan zonde om als ik weer wegliep direct te vergeten wat ik zag! Want zo gaat het wel vaak: in de dagelijkse praktijk blijf ik vaak niet meer te weerspiegelen wat ik zag. Nogmaals: dat is echt zonde. En ik ben geweldig dankbaar dat ik altijd opnieuw in de spiegel mag kijken en dat Jezus door zijn Geest stug door blijft gaan om mij te vormen tot zijn spiegelbeeld.

*Heer, leer met te kijken in de spiegel van uw woord, en niet te vergeten wat ik zag!*

## Dag 18

Wie zich daarentegen spiegelt in de volmaakte wet die vrijheid brengt, en dat blijft doen, niet als iemand die hoort en vergeet, maar als iemand die ernaar handelt – hem valt geluk ten deel, juist om wat hij doet.

Jakobus 1:25

### **De volmaakte wet**

Kijk eens wat vaker in de spiegel van de wet! Zo zou je de boodschap van Jakobus kunnen samenvatten. Maar over welke wet gaat het dan? Het gaat niet over de wet die als een slavendrijver ons leven stuurt en ons wanhopig maakt: dit kan ik nooit! Het gaat over de volmaakte wet die vrijheid brengt. Het gaat om de wet die door Jezus vervuld is in die in mijn hart wordt geschreven door de heilige Geest. Het gaat om de wegwijzers van hem die zelf de weg is en die mij de richting wijzen naar een wereld waar geluk mij ten deel valt. Heel kort gezegd: die wet is Christus zelf. Als ik vaker naar hem ga kijken zal ik meer op hem gaan lijken!

*Heer, laat mijn leven een weerspiegeling zijn van uw leven. Leer me vaak in u te spiegelen.*

Dag 19

Wie meent dat hij God dient, terwijl hij zijn tong niet kan beteugelen, zit op een dwaalspoor, en heel zijn godsdienst is vergeefse moeite.

Jakobus 1:26

### **Vergeefse moeite**

Opnieuw valt op hoe radicaal Jakobus het de boodschap van het evangelie voor ons neerzet. Hij heeft het over ons spreken, over onze tong: over de woorden die we zeggen, de veroordelingen die we uitspreken, de liefdeloze gedachten die tot zinnen zijn gevormd waarmee we anderen hebben gekwetst. Als we ons daarin niet kunnen beteugelen, als we keer op keer met onze tong schade toebrengen aan anderen, dan is heel onze godsdienst vergeefse moeite, dan zitten we op een dwaalspoor, hoe trouw en behulpzaam en dienstbaar en gelovig we verder ook mogen zijn. Dat is een pittige boodschap die ons in de armen van Jezus drijft. In zijn nabijheid wordt mijn tong aangeraakt met liefde.

*Heer Jezus, raak mijn tong aan zodat ik die kan beteugelen en mijn godsdienst geen vergeefse moeite is.*

## Dag 20

Voor God, de Vader, is alleen dit reine, zuivere godsdienst: weduwen en wezen bijstaan in hun nood, en je in acht nemen voor de wereld en onberispelijk blijven.

Jakobus 1:27

### **De Vader, de weduwen, de wezen**

Wanneer geloof je echt? Die vraag stellen gelovigen wel eens. En vaak leeft er dan de gedachte dat je een behoorlijk intensieve ervaring moet kennen, dat je moet voelen dat God van je houdt, dat je vol moet zijn van de Geest van Jezus en enthousiast om Christus te volgen en te dienen. Nu is dat allemaal heel mooi en heel goed zelfs, als je dat kent in je eigen leven. Toch wijst Jakobus op iets anders, veel basaler, veel nuchterder zou ik haast zeggen: echte godsdienst waaraan onze Vader plezier beleeft is dat je weduwen en wezen helpt, en dat je wel in de wereld maar niet van de wereld bent. Dat betekent dus dat de dagelijkse praktijk van ons leven bepaalt of onze godsdienst zuiver en rein is. Geloven is: doen.

*Vader, wil me steeds meer laten zien dat mijn geloof handen en voeten moet krijgen in de dagelijkse praktijk.*

Dag 21

Broeders en zusters, het geloof in Jezus Christus, onze glorierijke Heer, staat niet toe dat u mensen op hun uiterlijk beoordeelt.

Jakobus 2:1

### **Geloven in Jezus**

Jakobus verwoordt een heel duidelijke visie op geloven. Geloof is voor hem in de eerste plaats: geloven in een persoon, in Jezus Christus, onze glorierijke Heer. Dat is de kern: geloven als persoonlijke verbondenheid met Christus en als bewonderende aanbidding van Jezus als glorierijke Heer. En daaruit vloeit in de tweede plaats direct voort, dat christenen geen aanzien des persoons kennen. Wie eenmaal onder de indruk is geraakt van de overweldigende glorie van Jezus maakt geen onderscheid meer tussen mensen: voor hen allen is Jezus gestorven en Jezus wil Heer van hen allen zijn. Wat zou ik dan nog mensen op hun uiterlijk beoordelen?

*Heer Jezus, laat mij steeds uw glorie zien om van daaruit alle mensen te zien in het licht van uw genade.*

## Dag 22

Stel dat uw samenkomst wordt bezocht door iemand die prachtige kleren en gouden ringen draagt, en tegelijkertijd door een arme in vossen.

Jakobus 2:2

### **Rijk en arm**

Jakobus wil ons iets leren over de onvoorwaardelijke omgang met mensen. Want als we Jezus persoonlijk leren kennen zal er een verlangen in ons groeien om zonder aanzien des persoons met mensen om te gaan. Jakobus richt onze aandacht op de samenkomst van de gemeente en laat ons iemand zien die prachtige kleren aan heeft en aan wie je kunt zien dat hij succesvol is, en hij toont ons een arme met vossen als kleding, een armoedzaaiër. Hoe zou jij reageren? Welke gedachten komen er spontaan in je naar boven? Welke overwegingen gaan er dan om in je hoofd? En als je vandaag een zwerver ziet en iemand die er stralend en succesvol uitziet, wat denk je dan?

*Heer, leid door uw Geest mijn gedachten als ik kijk naar mensen en leer me niet te oordelen.*

## Dag 23

Als u dan de eerste met alle zorg omringt en tegen hem zegt: 'Neemt u plaats, hier zit u goed,' terwijl u tegen de tweede zegt: 'Ga daar maar staan, of ga maar bij mijn voetenbank op de grond zitten,' maakt u dan geen ongeoorloofd onderscheid en wordt uw oordeel niet door verkeerde overwegingen bepaald?

Jakobus 2:3-4

### **Ongeoorloofd onderscheid**

Het is zo'n grote valkuil: dat je iemand die er netjes uitziet en die prachtige kleren aan heeft alle aandacht geeft en de beste plaats aanbiedt, terwijl je een armoedig uitziende man of vrouw maar nauwelijks een blik waardig keurt. Stel je eens voor dat de Heer zo met ons om zou gaan: dat hij verschil zou maken tussen mensen met mooie en mensen met slordige kleren, tussen mensen die netjes leven en mensen die er een puinhoop van hebben gemaakt, tussen mensen die er mooi uitzien en mensen die niet zo aantrekkelijk zijn om te zien, tussen hetero's en homo's, tussen vrouwen en mannen, tussen blanken en zwarten – stel je dat eens voor. Dat is toch onvoorstelbaar? Zo heb je de Heer toch niet leren kennen? Nou dan!

*Heer, vergeef me mijn vooroordelen en leer me altijd eerst naar uw glorie te kijken en van daaruit naar mensen.*

## Dag 24

Luister, geliefde broeders en zusters: heeft God niet juist hen die naar wereldse maatstaven arm zijn, uitgekozen om rijk te zijn door het geloof en deel te krijgen aan het koninkrijk dat hij heeft beloofd aan wie hem liefhebben?

Jakobus 2:5

### **Rijk in het koninkrijk**

In het leven met God gelden andere maatstaven dan in de werkelijkheid van deze wereld. Hier worden mensen die arm zijn vaak weggedrukt naar de marge: ze tellen niet mee. Maar juist naar hen gaat het hart van God uit.

Hij wil wie in deze wereld arm zijn graag rijk maken.

Daarbij speelt geld geen rol: het draait om het geloof. Door dat geloof krijgen we deel aan het koninkrijk, leren we om hier op aarde al Jezus Heer te laten zijn en ontdekken we het nieuwe leven dat gestempeld wordt door Gods liefde voor ons en onze liefde voor God. Ben jij rijk of ben jij arm?

*Heer van het koninkrijk, dank u voor uw liefde. Geef me een groeiend geloof waardoor ik me de koning te rijk voel.*

Dag 25

Maar u behandelt arme mensen met minachting. Zijn het dan niet de rijken die u onderdrukken en u voor de rechter slepen? Zijn zij het niet die de voortreffelijke naam die over u is uitgesproken, door het slijk halen?

Jakobus 2:6-7

### **Door het slijk gehaald**

Jakobus heeft hier blijkbaar rijken van buiten de gemeente op het oog die de armen uit de gemeente voor de rechter slepen. Daarbij moet bedacht worden dat de rechtspraak in die tijd vaak zeker niet zonder aanzien des persoons was. Opnieuw vraagt Jakobus zo de aandacht, niet voor wat belangrijk lijkt: rijkdom, of voor wie belangrijk lijken: de rijken, maar voor wat werkelijk belangrijk is: de voortreffelijke naam die over de gelovigen is uitgesproken. Dat is de naam van Jezus, waarin zij gedoopt zijn. Die naam wordt door het slijk gehaald, juist door de rijken. Dat mag niet gebeuren, want het gaat uiteindelijk niet om de naam van mensen (arm of rijk) maar om de ene naam waardoor we behouden worden: Jezus!

*Heer, leer me uw kostbare naam hoog te houden door te leven als kind van God, geleid door uw Geest.*

Dag 26

Wanneer u echter het koninklijke gebod volbrengt dat de Schrift geeft: 'Heb uw naaste lief als uzelf,' dan handelt u juist.

Jakobus 2:8

### **Het koninklijke gebod**

Wie is mijn naaste? Ooit vroeg een schriftgeleerde dat aan Jezus. Het antwoord geldt ook vandaag nog: de naaste is iedereen die de Heer op mijn weg brengt, iedereen met wie de Heer ons in aanraking brengt. De liefde tot deze naaste is het koninklijke gebod. Het is bijzonder dat dat er zo bij staat: koninklijk! Het is het hoogste gebod, het gebod dat over alle andere geboden regeert. Liefde voor onze naaste is niet iets wat er in het christelijke geloof ook nog bij komt, als het tweede gebod, na het eerste dat dan veel belangrijker zou zijn. Jakobus wil dit zeggen: gehoorzaamheid aan het gebod om de naaste lief te hebben als jezelf is de kern van het leven met Jezus!

*Heer, laat dit steeds meer tot me doordringen: dat u volgens niets meer en minder betekent dan mijn naaste liefhebben!*

Dag 27

Maar als u op het uiterlijk afgaat, begaat u een zonde en bestempelt de wet u als overtreders.

Jakobus 2:9

### **Een zonde begaan**

Steeds opnieuw is Jakobus zeer helder in zijn uitspraken. Ik herken nog wel een in mijn eigen leven en in de kerkelijke gemeente dat we geneigd zijn om ons gedrag naar onze naasten toe op een wat psychologiserende manier te vergoelijken. 'Je kunt nu een maal niet met iedereen opschieten', luidt dan de boodschap. Jakobus ziet dat anders: als we op iemands uiterlijk afgaan, als we ons dus laten leiden door onze eerste indrukken en daar de conclusie aan verbinden dat we iemand maar beter een beetje links kunnen laten liggen, dan is dat zonde. Dan mis je Gods doel. Dan bestempelt de wet je als overtreder. Dan wordt zichtbaar dat je niet naar de wet van Christus leeft.

*Heer, help me om iedereen te zien door uw ogen en hen zo te aanvaarden door de kracht van uw genade.*

Dag 28

Wie de hele wet onderhoudt maar op één punt struikelt,  
blijft ten aanzien van alle geboden in gebreke.

Jakobus 2:10

### **De hele wet**

Wat is de wet? Het is heel verleidelijk om te denken dat de wet bestaat uit een groot aantal regels waaraan je je moet houden om een goede christen te zijn. Als er dan wat regels zijn waar je je niet aan houdt of kunt houden, kun je altijd nog denken: 'er zijn tenminste ook regels waar ik me wel aan houd!' Maar Jakobus laat iets anders zien. Hij wijst ons op de eenheid van de wet: als je op één punt struikelt, heb je de hele wet overtreden. De wet is een eenheid. Het gaat in de wet om een richting, om een grondhouding. Dat blijkt al uit Jezus' samenvatting: het gaat ten diepste alleen om liefhebben. Maar de eenheid gaat nog dieper: Christus zelf is de eenheid van de wet. Het gaat om de wet van Christus. En die luidt zo:  
laat mij in je leven!

*Heer Jezus, wees voor altijd mijn wet.*

## Dag 29

Want hij die gezegd heeft: 'Pleeg geen overspel,' heeft ook gezegd: 'Pleeg geen moord.' Als u geen overspel pleegt maar wel een moord, overtreedt u toch de wet.

Jakobus 2:11

### **De wet overtreden**

De wet bestaat niet uit een aantal losse geboden. Als dat zo was zou je kunnen denken: laat ik me in elk geval aan de helft houden, dat is al heel wat! Jakobus maakt duidelijk dat het overtreden van één gebod gelijk staat met het overtreden van heel de wet. Waarschijnlijk kiest hij hier juist het gebod 'pleeg geen moord' uit omdat dat heel veel te maken heeft met het thema dat hem vooral bezig houdt: dat we de ander beoordelen en behandelen op basis van zijn of haar uiterlijk of positie. Dat is moord. En ook al raak je dan nooit met een vinger de vrouw of de man van een ander aan (zevende gebod), dan ben je nog wel een moordenaar (zesde gebod) en daarmee een overtreder van heel de wet (het ene gebod: liefhebben).

*Heer, bewaar me ervoor dat ik denk dat ik niet alle geboden even zorgvuldig hoef na te leven. Leer me met een ongedeeld hart lief te hebben.*

Dag 30

Zorg ervoor dat uw spreken en uw handelen de toets kunnen doorstaan van de wet die vrijheid brengt.

Jakobus 2:12

### **De wet die vrijheid brengt**

Nog een keer richt Jakobus mijn aandacht op het eigene van de wet. Het is de wet die vrijheid brengt! Niet een knellende wet dus, niet een wet die je beperkt, niet een wet van regels die je leven insnoeren. De wet waar Jakobus het over heeft is er een die je in de ruimte zet: de ruimte van Jezus die Heer wil zijn van al mijn woorden en al mijn daden. Daar moet ik dus steeds weer op letten als ik spreek en als ik handel: bevind ik mij nu in de ruimte van Jezus? Ademen mijn woorden en mijn daden de vrijheid van Christus? Als ik daar door de Geest ja op kan zeggen, leef ik volgens de wet van de vrijheid.

*Heer Jezus, leer me de ruimte kennen van de wet van de vrijheid zodat ik in mijn spreken en handelen op u ga lijken.*

Dag 31

Onbarmhartig zal het oordeel zijn over wie geen barmhartigheid heeft bewezen; maar de barmhartigheid overwint het oordeel.

Jakobus 2:13

### **Barmhartigheid en oordeel**

Deze woorden van Jakobus doen me denken aan de woorden van Jezus: 'Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.' De weg die mij gewezen wordt om aan het oordeel van God te ontkomen, is de weg van de barmhartigheid. God haat onbarmhartigheid, omdat die zo strijdig is met zijn eigen identiteit. Want God is de Barmhartige! En tegelijk heeft ook mijn oordelen over anderen nu alles te maken met dit thema. De ander oordelen is het tegenovergestelde van barmhartigheid bewijzen. Zo leer ik vandaag opnieuw om de barmhartigheid aan te doen die Jezus mij heeft voorgedaan. 'Wees barmhartig en overwin zo het oordeel.'

*Heer, ik wil niet oordelen. Help me daarbij. Leer me barmhartigheid door uw barmhartigheid te ervaren.*

Dag 32

Broeders en zusters, wat heeft het voor zin als iemand zegt te geloven, maar hij handelt er niet naar? Zou dat geloof hem soms kunnen redden?

Jakobus 2:14

### **Geloven en handelen**

Jakobus stelt een belangrijk thema aan de orde: er is een groot verschil tussen zeggen dat je gelooft en handelen vanuit je geloof. Alleen maar zeggen dat je gelooft, wat heeft dat eigenlijk voor zin? Erg geloofwaardig is zulk geloof niet. Als geloven alleen maar uit woorden zou bestaan, ontbreekt er zo'n belangrijke dimensie dat het geloof daardoor geen reddende kracht meer heeft. Geen woorden maar daden. Dat lijkt wel Jakobus' motto. Dat is ook wel weer confronterend om te horen: dat mijn geloof geen zin heeft als ik blijf hangen in mooie woorden en mooie gedachten. Mijn geloof is alleen reddend als ik er naar handel, in Jezus' spoor.

*Heer Jezus, leer me om mijn geloof tot uitdrukking te brengen in heel mijn handelen, in de kracht van uw Geest.*

## Dag 33

Als een broeder of zuster nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekortkomt, en een van u zegt dan: 'Het ga je goed! Kleed je warm en eet smakelijk!' zonder de ander te voorzien van de eerste levensbehoeften – wat heeft dat voor zin?

Jakobus 2:15-16

### **Wat heeft dat voor zin?**

De vragen die Jakobus stelt hebben een zekere directheid. Hij draait er niet om heen. Je kunt de mooiste dingen zeggen over bijvoorbeeld armoedebestrijding of kledingbanken of voedselbanken, je kunt steeds weer verwoorden hoezeer het je aan het hart gaat dat mensen niet kunnen rondkomen, je kunt zelfs de beste wensen uitspreken aan het adres van degene die in alles tekort heeft – als je vervolgens niets doet, heeft het geen enkele zin. Als geloof alleen maar uit woorden bestaat, dan is het niets. Zegt Jakobus in een zekere eenzijdigheid. Maar het is goed om dat maar even te laten staan.

*Heer, leer me om woorden die ik vanuit mijn geloof spreek ook daadwerkelijk om te zetten in gedrag.*

Dag 34

Zo is het ook met geloof: als het zich niet daadwerkelijk bewijst, is het dood.

Jakobus 2:17

### **Dood geloof**

Jakobus is heel helder over het verschil tussen geloof waar leven in zit en dood geloof. We zouden kunnen denken dat levend geloof zich uit in bijvoorbeeld veel lofprijzing, veel bijbellezen en veel bidden. Nu hoort dat zeker bij geloven. Maar wat geloven levend maakt is dat het tot uitdrukking wordt gebracht in daden. Niet wat we zeggen, maar wat we doen toont de levende kracht van geloven in Jezus. Als dat doen ontbreekt, heb je een dood geloof. Je geloof is het dan eigenlijk niet waard om zo genoemd te worden: geloof. Is mijn geloof levend? Of heb ik een dood geloof?

*Heer, levende God, geef me een geloof dat leeft en dat zichtbaar wordt in mijn gedrag en mijn daden. Bescherm me tegen dood geloof.*

## Dag 35

Maar dan zegt iemand: 'De een gelooft, de ander doet.'  
Laat mij maar eens zien dat je kunt geloven zonder  
daden; ik zal u door mijn daden tonen dat ik geloof.

Jakobus 2:18

### **Geloof tonen**

Jakobus kiest even de vorm van een dialoog om zijn punt nog eens helder te maken. Je zou kunnen zeggen dat de een een sterker accent legt op geloof, terwijl de ander meer het doen benadrukt. Maar daar gelooft Jakobus maar weinig van. Hij daagt zijn denkbeeldige gesprekspartner uit om te laten zien dat hij gelooft zonder dat dat in de praktijk van het leven zichtbaar wordt in houding en gedrag. Zelf begint Jakobus daar in elk geval niet aan: hij wil zijn geloof tonen door zijn daden. En jij, hoe doe jij dat?

*Heer, leer me steeds dieper hoe belangrijk het is mijn geloof in u om te zetten in een liefdevolle houding en liefdevol gedrag.*

Dag 36

U gelooft dat God de enige is? Daar doet u goed aan.  
Maar de demonen geloven dat ook, en ze sidderen.

Jakobus 2:19

### **God is de enige**

'Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!' Jakobus herinnert ons hier aan deze basisbelijdenis van Gods kinderen: het geloof dat God de enige is. Echt heel belangrijk! Maar, zegt hij erbij, dat geloven ook de demonen. Ook de tegenstanders van God zullen niet ontkennen dat God, de HEER, die we nu kennen als de Vader van Jezus Christus, de enige is.

Alleen zijn handelen er niet naar. Integendeel: zij handelen er tegenin. Daarom sidderen ze ook. Want ze weten wat het gevolg is van geloven en niet doen. Dat is een weg die volkomen dood loopt. 'Kies dan het leven!' is de oproep die op ons afkomt. Geloof en handel ernaar!

*Heer, u die de enige God bent, ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp, en leer me uw weg te gaan.*

## Dag 37

Dwaas, wilt u het bewijs dat geloof zonder daden nutteloos is? Werd het onze voorvader Abraham niet als een rechtvaardige daad toegerekend dat hij zijn zoon Isaak op het altaar wilde offeren?

Jakobus 2:20-21

### **Een rechtvaardige daad**

Jakobus blijft benadrukken hoe belangrijk het is dat geloof gepaard gaat met werken. Geloof zonder een geloofspraktijk die zichtbaar wordt in onze dagelijkse daden is nutteloos. Hij neemt Abraham als voorbeeld. Abraham geloofde! Zo kennen we hem. Hij heet zelfs de vader van alle gelovigen. Maar waaraan zag je nu vooral dat hij geloofde, dat hij volledig op de HEER vertrouwde? Aan zijn bereidheid om Isaak te offeren toen God dat van hem vroeg. Die daad wilde Abraham wel stellen om te laten zien hoe zeer zijn geloof menens was. Welke daad wil jij stellen?

*Heer, dank u voor het grote voorbeeld van Abraham, vader van de gelovigen. Leer ook mij vol toewijding in u geloven.*

Dag 38

U ziet hoe geloof en handelen daar hand in hand gaan,  
en hoe het geloof vervolmaakt wordt door daden.

Jakobus 2:22

### **Vervolmaakt geloof**

Aan het voorbeeld van Abraham die bereid was zijn zoon Isaak te offeren, zien we hoe geloof en handelen hand in hand gaan. Want daar gaat het Jakobus in essentie om: dat geloof niet zonder daden kan. Daden kunnen wel zonder geloof: je kunt iets goeds doen terwijl dat toch niet voortkomt uit geloof. Maar andersom is het onmogelijk: geloof kan niet zonder daden. Het geloof wil vervolmaakt worden doordat het met daden gepaard gaat. Ook Johannes legt daar in een brief de nadruk op, als hij spreekt over de liefde: 'we moeten niet liefhebben met de mond, met woorden, maar waarachtig, met daden.'

*Heer God, geef dat ook in mijn leven geloof gepaard gaat met liefdevolle daden en dat ik niet blijf steken in mooie woorden.*

Dag 39

Zo ging in vervulling wat de Schrift zegt: 'Abraham vertrouwde op God, en dat werd hem toegerekend als een rechtvaardige daad.' Hij wordt zelfs Gods vriend genoemd.

Jakobus 2:23

### **Vriend van God**

In zijn betoog over de relatie tussen geloof en handelen heeft Jakobus het voorbeeld van Abraham gebruikt: dat hij zijn zoon Isaak aan God wilde offeren als teken van zijn geloofsvertrouwen op God, was in Gods ogen een rechtvaardige daad. Veelbetekenend voegt Jakobus daar nog een zinnetje aan toe: Abraham wordt zelfs Gods vriend genoemd. Blijkbaar zijn het speciaal de daden die voortkomen uit geloofsvertrouwen die de relatie met God tot een vriendschapsrelatie maken! Een vriend van God ben je, in het spoor van Abraham, als je vanuit je vertrouwen op God heel je handelen door hem wilt laten bepalen.

*Heer God, een vriend van u te mogen zijn, zoals Abraham, dat is waar ik naar verlang. Leer me geloven en te doen.*

Dag 40

U ziet dus dat iemand rechtvaardig wordt verklaard om wat hij doet, en niet alleen om zijn geloof.

Jakobus 2:24

### **Door geloof alleen?**

Het is toch ook best spannend wat Jakobus hier allemaal zegt. Als je, zoals ik, bent opgegroeid met de gedachte dat je door geloof in Jezus alleen gered kunt worden, en met de gedachte dat je met je goede werken zelfs geen zuchtje aan je zaligheid kunt toevoegen, dan is het minstens wat verwarrend wat Jakobus hier beweert. Maar het staat er volstrekt helder: een geloof dat zich niet tot uitdrukking brengt in een houding zoals die van Jezus en in daden zoals die van Jezus, is geen geloof. Het zijn maar mooie woorden en mooie gedachten. Mooi, dat wel, maar niet zaligmakend. Alleen het geloof dat door de liefde werkt is dat.

*Heer Jezus, leer me steeds opnieuw deze onthutsende waarheid dat alleen een geloof dat werkt mijn redding zal zijn.*

Dag 41

Werd niet ook Rachab, de hoer, rechtvaardig verklaard om wat ze deed, toen ze de verkenners ontving en langs een andere weg liet vertrekken?

Jakobus 2:25

### **Het geloof van Rachab**

Nog een voorbeeld geeft Jakobus om zijn betoog over de onmisbare plaats van daden als uiting van geloof kracht bij te zetten. Na Abraham vestigt hij onze aandacht nu op Rachab. Deze vrouw had gehoord over de grote daden van de God van Israël, had daaraan geloof gehecht en op grond daarvan de verkenners in huis genomen en laten ontsnappen. Echt een geloofsdad! Om die reden wordt ook zij genoemd in het rijtje van geloofsgetuigen in Hebreeën 11. Deze Rachab, die zelfs in het geslachtsregister van Jezus voorkomt, is zo ook voor ons vandaag nog een voorbeeld van iemand die geloof in daden vertaalt. Dat is de weg van de redding.

*Heer God, dank u voor vrouwen en mannen die ons een voorbeeld nalaten van reddend geloof dat zichtbaar werd in concrete geloofsdaden.*

Dag 42

Zoals het lichaam dood is zonder de ziel, zo is ook geloof zonder daden dood.

Jakobus 2:26

### **Zonder ziel**

Wat is een lichaam zonder ziel? Dood. Wat is een geloof zonder daden? Net zo dood. Een geloof dat zich niet uit in daden, is een geloof waaruit de levensadem weg is, een geloof zonder geest, zonder daadwerkelijke uitwerking in de praktijk van alle dag. Dat is wat Jakobus in heel het tweede hoofdstuk van zijn brief op alle mogelijke manieren heeft willen benadrukken. Een geloof dat niet functioneel is, zit op doodlopend spoor. Een geloof dat geen bezielende kracht heeft, zodat er daden van geloof geboren worden, is zonder waarde. Hoe is het met de ziel van jouw geloof?

*Heer, laat mijn geloof levend zijn, bezielt en bezielend, zodat er in mijn leven geloofsdaden kunnen worden geboren door de kracht van Jezus.*

## Dag 43

Broeders en zusters, u moet niet allemaal leraar willen zijn. U weet dat ons leraren een strenger oordeel te wachten staat.

Jakobus 3:1

### **Leraar zijn**

Wie veel spreekt, heeft ook veel te verantwoorden. Leraren zijn in de gemeente mensen die veel spreken, want dat is hun roeping. Maar dat moet dan wel heel zorgvuldig gebeuren. In veel spreken kan veel verkeerd gaan. En in veel leren kan ook veel verkeerd gaan. Daarom is soberheid belangrijk: zorgvuldig gekozen woorden om de leer van Gods Woord door te geven. Zeker, er moet onderricht zijn, want ook hierin moet Jezus nagevolgd worden, als de ware leraar die God aan de gemeente geschonken heeft. Maar laten de leraren beseffen dat hun woorden beoordeeld worden door God zelf.

*Heer, geef ons, als we geroepen zijn om leraar te zijn, de moed om sober en zorgvuldig te spreken, tot eer van uw naam.*

Dag 44

En hoe vaak struikelen we niet allemaal! Wie nooit struikelt in het spreken kan zich een volmaakt mens noemen, die in staat is om zelfs het hele lichaam in toom te houden.

Jakobus 3:2

### **Struikelen in het spreken**

Struikelaars zijn we, allemaal. Jakobus vindt er geen doekjes om. Met eigen woorden geeft hij weer wat ook Paulus al had gezegd: 'Er is geen mens rechtvaardig, zelfs niet één.' Tot nu toe heeft Jakobus heel veel gesproken over ons handelen, maar hij spitst het nu toe op ons spreken. Het terrein van de tong komt in beeld. En heel nuchter staat er de constatering: je kunt je zelf een volmaakt mens noemen als je je nooit vergaloppeert in je spreken! Nou, niemand is volmaakt. Juist in ons spreken verliezen we vaak onze zelfbeheersing, bijvoorbeeld als we boos zijn, of als we denken dat we het beter weten. Hoe is dat bij jou?

*Heer, ik ben niet volmaakt, dat belijd ik. Ook in mijn spreken niet. Leert u me om mijn tong in toom te houden.*

## Dag 45

Paarden doen we een bit in de mond om ze te laten gehoorzamen, en zo kunnen we hun hele lijf sturen. En kijk eens hoe reusachtige schepen, voortgestuwd door hevige wind, met een klein roer in de richting worden gestuurd die de stuurman bepaalt.

Jakobus 3:3-4

### **Bit en roer**

Twee beelden gebruikt Jakobus om zijn boodschap over ons spreken te verduidelijken en om de grote invloed van de tong te illustreren. Onze tong is zoiets als het bit in de mond van een paard: het kleine stuurt dat hele grote lichaam. Onze tong is zoiets als het roer van een reusachtig schip: met behulp van dat roer kan de stuurman het schip elke kant opsturen. Zo is de tong maar een klein lichaamsdeel terwijl het toch heel grote invloed heeft. Sta je daar wel eens bij stil? Bij de betekenis van je tong, van je woorden, van je spreken, en het effect daarvan op de mensen om je heen?

*Heer, leer me nadenken over de grote invloed die mijn spreken kan hebben op andere mensen.*

## Dag 46

Zo is ook de tong een klein orgaan, maar wat een grootspraak kan hij voortbrengen! Bedenk eens hoe een kleine vlam een enorme bosbrand veroorzaakt.

Jakobus 3:5

### **In vuur en vlam**

Stel je het maar even heel concreet voor: op een zomerse dag, het is heel droog, ga je naar het bos en je zoekt er een plekje uit waar je een lucifer aansteekt die je vervolgens op de grond laat vallen. Het droge gras begint te branden, het vuur grijpt om zich heen en het duurt niet lang of het hele bos staat in brand. Wat een klein lucifervlammetje al kan doen! Zo is het ook met onze tong: we kunnen er heel venijnige dingen mee zeggen of er kleine en grote leugens mee verkopen of ermee roddelen. Wat een grote effecten kan dat hebben! Wees je bewust van wat je doet met je tong, dat kleine orgaan.

*Heer Jezus, maak me bewust van de woorden die ik spreek en het effect ervan. Leer me zorgvuldigheid.*

## Dag 47

Onze tong is net zo'n vlam: een wereld van onrecht, die onze lichaamsdelen in brand steekt. Want hij besmet het hele lichaam, hij steekt het rad van het leven in brand, met vuur uit de Gehenna.

Jakobus 3:6

### **Vuur uit de hel**

Heel grote woorden gebruikt Jakobus hier. De tong als het orgaan waarmee we woorden spreken, brengt ons in contact met een wereld van onrecht. De vernietigende kracht ervan is groot. Mensenlevens kunnen er kapot aan gaan. Onze levensloop kan door woorden die gesproken worden een definitieve wending krijgen ten kwade. Hier zijn we in het bereik van de duivel die uit is op vernietiging. Ja, de vlam waarmee grote branden veroorzaakt worden in mensenlevens, wordt aangestoken in de hel. Zo ernstig is het, als we met onze woorden schade aanrichten: we verkeren dan in de sfeer van de hel.

*Heer Jezus, wees Heer van mijn tong. Bewaar me voor het vuur van de hel. Zet mijn hart in vlam door uw heilige Geest.*

## Dag 48

De mens heeft alle mogelijke soorten dieren weten te temmen, wilde dieren, vogels, kruipende dieren en zeedieren, maar er is geen mens die de tong kan temmen, dat onberekenbare kwaad, vol dodelijk venijn.

Jakobus 3:7-8

### **De tong temmen**

Jakobus spreekt hier behoorlijk scherp over de tong van de mens. Hij zal het ook nog gaan hebben over de tong die zegent, maar nu wil hij glashelder maken hoe moeilijk het voor mensen is om hun tong in bedwang te houden. Woorden die onrecht doen, kwaad spreken, kwetsen zijn zomaar gesproken. We zijn als mensen in staat om de meest wilde dieren te temmen, maar onze tong, die temmen we maar niet. En zo komt er veel onberekenbaar kwaad in de wereld, veel dodelijk venijn.

Daar laat Jakobus ons even bij stil staan.

*Heer, het is heel scherp wat hier wordt gezegd. Leer me de realiteit onder ogen te zien en te verlangen naar woorden die zegenen.*

## Dag 49

Met onze tong zegenen we onze Heer en Vader, en we vervloeken er mensen mee die God heeft geschapen als zijn evenbeeld. Uit dezelfde mond klinkt zegen en vervloeking. Dat kan toch niet goed zijn, broeders en zusters?

Jakobus 3:9-10

### **Zegenen en vervloeken**

Jakobus laat ons stil staan bij een dubbele realiteit: onze woorden kunnen zegenen en vervloeken. Het zegenen verbindt hij met ons lofprijzende spreken tot de Heer die onze Vader is. Het vervloeken betreft hij op mensen die kinderen van de Vader zijn. Dat kan toch op geen enkele manier samengaan? Dit is een weerbarstig geheim, een trieste werkelijkheid: dat we met onze tong tegelijk God eren en mensen vervloeken. We herkennen het wel, denk ik: mooi spreken over God en tegelijk kwaad spreken over mensen. Alleen de Geest van Christus kan deze onmogelijke combinatie doorbreken.

*Heer, ik wil u zegenen met mijn tong en leer me om ook de mensen om me heen met diezelfde tong te zegenen, niet te vervloeken.*

## Dag 50

Laat een bron soms uit eenzelfde ader zoet en bitter water opwellen? Of kan een vijgenboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Net zomin geeft een zilte bron zoet water.

Jakobus 3:11-12

### **De bron**

Ons spreken komt uit ons binnenste. Daarom is ons spreken ook zo belangrijk omdat het een uiting is van wat er binnen in ons leeft. Jakobus legt daar veel nadruk op, misschien wel omdat hij een gemeente voor zich heeft waar mensen elkaar heel veel kwaad doen doordat ze hun tong niet in toom houden. Dan moet je dus terug naar de bron: waar komen die boze, bezerende, kwetsende, vervloekende woorden eigenlijk vandaan? Als onze woorden niet zoet smaken, aangenaam zijn om te horen omdat ze zegenen, dan is er een zilte bron, een binnenkant de bitter is. Dan heeft de Geest nog een groot werk te doen.

*Heer, geef in mij een bron van Geest en liefde, zodat mijn woorden niet bitter zijn of zout, maar aangenaam en vol van zegen.*

Dag 51

Wie van u kan wijs en verstandig genoemd worden?  
Laat hij het daadwerkelijk bewijzen door een  
onberispelijk leven en door wijze zachtmoedigheid.

Jakobus 3:13

### **Wijsheid en zachtmoedigheid**

Wijs en verstandig zijn, wie wil dat niet? Het is zelfs een van mijn diepste wensen: wijs te mogen zijn. Ik hecht heel veel waarde aan dit woord van Paulus: 'alle schatten van kennis en wijsheid liggen in Christus verborgen.' Jezus is mijn wijsheid. Van Jakobus leer ik er dit bij: je bent wijs als je onberispelijk leeft en zachtmoedig bent. Onberispelijk leven: steeds weer me door de Geest laten leiden in de gehoorzaamheid aan Gods goede geboden. Zachtmoedig zijn: nederig zijn, niet oordelen, niet veroordelen, de warmte van de Geest in mijn binnenste laten stromen en van daaruit reageren op wat er op me afkomt.

*Heer Jezus, laat de warmte van uw Geest in mij stromen  
zodat ik onberispelijk leef en zachtmoedig ben.*

Dag 52

Maar als u zich laat beheersen door bittere jaloezie of egoïsme, kunt u beter niet zo hoog van de toren blazen; u zou de waarheid geweld aandoen. Dat soort wijsheid komt niet van boven; ze is aards, ongeestelijk, demonisch.

Jakobus 3:14-15

### **Jaloezie of egoïsme**

Het tegengestelde van de na te streven wijze zachtmoedigheid is bittere jaloezie of egoïsme. Scherp waarschuwt Jakobus hiertegen. Het is niets anders dan pure zelfgerichtheid, onwaarachtigheid en daarmee onwaarheid want in strijd met het ware leven zoals dat in Jezus naar ons toekomt. Het is een totaal ander soort wijsheid waar jaloerse en egoïstische mensen zich mee sterk maken: het komt van de duivel, het is demonisch.

Jakobus windt er geen doekjes om. We zij gewaarschuwd: als we ons door jaloezie en egoïsme laten leiden, verkeren we in het rijk van de Satan.

*Heer Jezus, bewaar me voor de onware wijsheid van jaloezie en egoïsme. Laat me leven in uw rijk van liefde en zachtmoedige wijsheid.*

Dag 53

Waar jaloezie en egoïsme heersen, vieren wanorde en allerlei kwaad hoogtij.

Jakobus 3:16

### **Allerlei kwaad**

Herken je het? Je ziet het in je werkomgeving, je ziet het in je gezin, je ziet het in vriendschappelijke relaties, je ziet het binnen de kerk: als mensen zich door jaloezie en egoïsme laten leiden, ontstaat er een sfeer van wanorde en onvrede, en is er allerlei ander kwaad dat hoogtij viert: roddel, negativisme, ellebogenwerk, machtsspelletjes, verziekte verhoudingen en noem het maar op. Het is zo herkenbaar en het maakt zoveel kapot. Want het brengt een sfeer mee die haaks staat op de sfeer van de Geest van Jezus. En dat is erg, dat is kwetsend, voor mensen en voor God.

*Heer Jezus, houd jaloezie en egoïsme verre van me.  
Leer me het kwaad dat hoogtij viert te bestrijden door uw  
Geest van zachtmoedigheid.*

## Dag 54

De wijsheid van boven daarentegen is vóór alles zuiver, en verder vredelievend, mild en meegaand; ze is rijk aan ontferming en brengt niets dan goede vruchten voort, ze is onpartijdig en oprecht.

Jakobus 3:17

### **Wijsheid van boven**

Jakobus moedigt ons zeer aan om wijs te worden, om de wijsheid in ons leven toe te laten die we vinden in Jezus Christus, die Gods wijsheid is. Hij prijst deze hemelse wijsheid van boven met een keur aan woorden aan. In de allereerste plaats is ze zuiver, net als Gods eigen woord zuiver is. En verder is ze (en laat elke van deze woorden even op je inwerken): vredelievend, mild, meegaand, rijk aan ontferming, goede vruchten voortbrengend, onpartijdig en oprecht. Als je dat allemaal voor je ziet, als lichtstralen uit de hemel, zou je dan niet nog intenser gaan verlangen naar deze wijsheid?

*Heer Jezus, naar uw hemelse wijsheid verlang ik met heel mijn hart. Leer me wijs te zijn en elk moment uit die wijsheid te leven.*

Dag 55

Waar in vrede wordt gezaaid, brengt gerechtigheid haar vruchten voort voor hen die vrede stichten.

Jakobus 3:18

### **Vrede**

Jakobus sluit zijn onderwijs over de hemelse wijsheid af door onze aandacht te richten op de vrucht van de vrede. Het gaat erom dat er in de gemeente van Christus (want die heeft Jakobus op het oog) een sfeer van vrede is, want dat is de voedingsbodem waar het gezaaide woord van God tot bloei kan komen. Daar wordt ook werkelijkheid wat het woord gerechtigheid wil zeggen: dat we samen in de rechte verhouding tot God staan en dat we samen leven volgens de wil van God en in het spoor van Jezus. Ken jij deze vrede? Is deze vrede zichtbaar in de gemeente waar je deel van uitmaakt?

*Geef vrede, Heer, geef vrede in mijn eigen hart en in de gemeente, door uw krachtige woord.*

Dag 56

Waar komt al die strijd, waar komen al die conflicten bij u toch uit voort? Is het niet uit de hartstochten die strijd leveren in uw binnenste?

Jakobus 4:1

### **Conflicten en hartstochten**

Jakobus heeft een gemeente voor zich waar veel conflicten zijn. Hij ziet het voor zich: mensen die elkaar in de haren zitten, die elkaar de voet dwars zetten, die voortdurend lopen te discussiëren met als hoogste belang niet het geluk van de ander maar het gelijk van zichzelf. Dat zijn de uiterlijke conflicten. Maar Jakobus ziet nog een conflict, veel meer aan de binnenkant: hartstochten die strijd leveren. Het werkelijke conflict dat uitgevochten moet worden is de strijd tegen mijn eigen genozucht, mijn eigen machtswellust, mijn eigen begeerten en bittere frustraties. Heb ik oog voor deze oorlog in mijn binnenste?

*Heer Jezus, leer me om in conflictsituaties naar binnen te kijken om de strijd die woest in mijn eigen ziel te zien.*

## Dag 57

U verlangt naar iets, maar krijgt het niet. U bent jaloers en moordlustig, maar bereikt uw doel niet. U bekvecht en twist met elkaar. U krijgt niets omdat u niet bidt.

Jakobus 4:2

### **Niet bidden**

Jakobus blijft scherp spreken en gebruikt daarbij weer grote woorden. Maar blijkbaar doen die woorden recht aan de concrete situatie: in de gemeente zijn de leden vooral met hun eigen hartstochten en begeerten bezig en ze kunnen alleen maar tot de ontdekking komen dat die uiteindelijk niets opleveren. Want als je al wat krijgt door je begeerte, dan is het eigen aan die begeerte dat je alleen maar weer meer wilt. En zo is het een puinhoop geworden in de gemeente. De diepste reden daarvoor? Het is geen biddende gemeente meer! Al het vechten en strijden is tevergeefs, want er is geen gebed. De vuisten zijn gebald maar de knieën niet gebogen.

*Heer Jezus, bewaar ons ervoor dat we ons laten meeslepen door conflicten in plaats van ons over te geven aan gebed.*

Dag 58

En als u bidt ontvangt u niets, omdat u verkeerd bidt: u wilt alleen uw eigen hartstochten bevredigen.

Jakobus 4:3

### **Verkeerd bidden**

Is dat nu wel pastoraal, dat Jakobus dat zo zegt? Verkeerd bidden? Als je bidden al zo moeilijk vindt, moet je dan ook nog worstelen met de vraag of je misschien verkeerd bidt? Ja, zegt Jakobus. Ook confronterend spreken is heel pastoraal. Want een herder wijst ook op doodlopende wegen. Er zijn gebeden die doodlopen, omdat ze alleen maar gericht zijn op onze eigen behoeften en verlangens. Het zijn egocentrische gebeden en die laten je uiteindelijk alleen en leeg achter. Ze brengen niet de ontmoeting met God die zichzelf in Christus aan je wil geven.

*Heer, laat het me zien als mijn gebeden op doodlopend spoor zitten. Leer me te bidden met u in het midden!*

Dag 59

Trouwelozen! Beseft u dan niet dat vriendschap met de wereld vijandschap jegens God betekent? Wie bevriend wil zijn met de wereld, maakt zich tot vijand van God.

Jakobus 4:4

### **Vriendschap en vijandschap**

Weer is Jakobus scherp. De mensen die hij eerder aansprak als broeders en zusters noemt hij nu opeens trouwelozen. Overspeligen bedoelt hij eigenlijk. Want als je een vriend bent van de wereld, is dat in de ogen van God niets minder dan overspel. Het is afgoderij. Het is de wereldse begeerten achterna lopen. Het is het verlangen van je zondige hart volgen. En waar je die weg eenmaal inslaat, ga je God al snel als je vijand zien.

Dus dat roept voor jou en mij deze vraag op: ben ik bevriend met de wereld of wil ik vriendschap met God? Een beetje van beide gaat niet. Het is tamelijk zwart-wit.

*Heer, leer me uw vriendschap te kennen en te ervaren zodat de wereld geen aantrekkingskracht meer voor me heeft.*

Dag 60

Denk toch niet dat dit loze woorden zijn in de Schrift: 'Hij die ons het leven gaf, maakt er vurig aanspraak op; maar de genade die hij schenkt is nog groter.'

Jakobus 4:5

### **Vurige aanspraak**

God heeft ons geschapen. Het leven dat we hebben is van hem afkomstig. Daarom wil hij het niet loslaten en vindt hij het vreselijk als we hem loslaten. Jakobus brengt dit onder woorden met een krachtige uitdrukking uit de Schrift (overigens is dit citaat niet zo terug te vinden): de Schepper maakt vurig aanspraak op ons leven. Het is zijn intense verlangen van om ons voor zich alleen te hebben. Hij vraagt alles! En voordat we ons daarin overvraagd kunnen voelen (want alles is echt heel veel), staat er al geschreven dat de Schepper gelukkig ook alles geeft: Gods genade is nog groter! Dat is in Christus de diepste waarheid.

*Heer God, u maakt vurig aanspraak op mijn leven. Leer me om me in de kracht van Jezus' Geest me helemaal aan u te geven.*

Dag 61

Daarom staat er: 'God keert zich tegen hoogmoedigen,  
maar aan nederigen schenkt hij zijn genade.'

Jakobus 4:6

### **Nederig van hart**

Jakobus gaat hier staan in de wijsheidstraditie. Hij heeft waarschijnlijk de woorden uit Spreuken 3 vers 34 in gedachten: 'Met spotters drijft hij de spot, maar verschoppelingen schenkt hij zijn gunst.' Het zijn de twee wegen die mensen kunnen gaan: de weg van de goddeloze die hoogmoedig zijn eigen richting bepaalt, en de weg van de nederige die helemaal afhankelijk willen zijn van hun God. De laatste weg is de weg van mensen die het geluk zoeken en zullen vinden. Jezus spreekt ook over hen: 'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.' Nederigheid is de weg die leidt naar het koninkrijk van genade en geluk.

*Heer, leert u mij het geluk te zoeken en te vinden langs de weg van de nederigheid. Bewaar me voor hoogmoed.*

Dag 62

Onderwerp u dus aan God, en verzet u tegen de duivel,  
dan zal die van u wegvlugten.

Jakobus 4:7

### **Onderwerp u aan God**

Het grootste gevaar waardoor ons leven met de Heer wordt bedreigd, is het werk van de duivel: hij is voortdurend bezig het leven door de Geest stuk te maken. Maar de duivel is niet machtiger dan God! Jakobus geeft een zeer heldere aanwijzing: als je je aan God onderwerpt en je verzet tegen de duivel, dan zal de duivel wegvlugten. Want nogmaals: de duivel is niet sterker dan God! De duivel is al overwonnen. En daarom kunnen we ons tegen hem te weer stellen. Dat doen we door ons over te geven aan de leiding van God in ons leven en hem in alles Heer te laten zijn. Dan zal de duivel vluchten. Zeker, hij komt terug. Maar dan kun je opnieuw je onderwerpen aan God. Zo leid je een overwinnend leven.

*Heer God, aan uw leiding wil ik mijn leven toevertrouwen. Wees Heer over mijn leven, zodat de duivel van me wegvlugt.*

Dag 63

Nader tot God, dan zal hij tot u naderen. Reinig uw handen, zondaars; zuiver uw hart, weifelaars.

Jakobus 4:8

### **Nader tot God**

Het lijkt wel wat de omgekeerde wereld. Het is toch zo dat God ons als eerste nadert en dat wij dan in antwoord daarop hem anderen? Zonder in twijfel te trekken dat God altijd de eerste is, moeten we nu toch met Jakobus leren zien dat het ook andersom is: God nadert ons niet als we niet naar hem toegaan. Het samengaan van Gods initiatief en ons initiatief blijft een groot mysterie, maar hier wordt in elk geval onze kant belicht: als we onreine handen hebben, als onze harten onzuiver zijn, dan is dat een geweldige blokkade voor de toenadering tussen ons en onze God. Daarom die oproep: nader tot God, rein en zuiver.

*Heer, ik wil tot u naderen in de stellige verwachting dat u dan tot mij nadert. Laat me rein en zuiver zijn.*

Dag 64

Weeklaag, wees treurig en laat uw tranen vloeien. Laat uw lachen veranderen in droefheid en uw vreugde in somberheid.

Jakobus 4:9

### **Verootmoediging**

Als we de Heer naderen kan er ook een diep besef van onwaardigheid over ons komen. Wie zijn wij dat we bij de hemelse God mogen komen? Er is zoveel in ons leven aan zonden en zorgen waardoor de relatie met God niet echt open is. Er is nog zoveel waar we ons van af moeten keren omdat het niet past bij kinderen die wandelen in het licht. Jakobus roept ons zo op om ons te verootmoedigen door berouw over onze zonden te hebben en door te beseffen hoezeer we onze vreugde vaak zoeken in de dingen die van deze wereld zijn. Alleen verootmoediging brengt hemelse vreugde.

*Heer, leer me om me ook klein te maken voor u, om alle hoogmoed te laten varen en ootmoedig te zijn.*

Dag 65

Verneder u voor de Heer, dan zal hij u verheffen.

Jakobus 4:10

### **Vernederen en verheffen**

Jakobus brengt een paradox onder woorden. Hij doet dat helemaal in het spoor van het onderwijs van Jezus: 'Wie zichzelf vernederd zal verhoogd worden.' Het omgekeerde is ook mogelijk en heel reëel: 'Wie zichzelf verhoogt zal vernederd worden.' Hoogmoed zit ons als mensen als het ware ingebakken. Maar in onze omgang met de heilige God mogen we leren om onze kleinheid en zwakheid en kwetsbaarheid te zien. En we zullen merken dat wanneer we dat voor de Heer erkennen, er een ruimte voor ons open gaat waarin we ervaren dat God ons verheft: boven onszelf uit, dicht bij hem.

*Heer God, leer me om nederig en ootmoedig te zijn  
zodat u me kunt optillen tot vlak bij uw hart. Dat is de  
hoogste plaats.*

## Dag 66

Spreek geen kwaad van elkaar, broeders en zusters.  
Wie kwaadspreekt van een ander of een ander veroordeelt, spreekt kwaad van de wet en veroordeelt de wet. En als u de wet veroordeelt, handelt u niet naar de wet, maar treedt u op als rechter.

Jakobus 4:11

### **Kwaad spreken**

Vrij stevig waarschuwt Jakobus voor de zonde van het kwaadspreken. Want onze woorden kunnen veel kapot maken. We beschadigen anderen echt met roddel, met het in de wereld brengen van geruchten, met het oordelend spreken over elkaar. Dit gaat om een zware overtreding van de wet die kan worden samengevat in het liefdegebod. Wie oordelend spreekt over anderen zegt eigenlijk dat hij het beter weet dan de wet. Kwaadsprekende kritiek op de naaste is hoogmoedige kritiek op Gods wet. Zo diep gaat dat.

*Heer, bewaar me ervoor dat ik me boven de wet plaats.  
Leer me in liefde te spreken over mijn naaste.*

## Dag 67

Er is maar één wetgever en rechter: hij die bij machte is te redden of in het verderf te storten. Maar wie bent u, om uw naaste te veroordelen?

Jakobus 4:12

### **De ene wetgever**

Jakobus grijpt de realiteit van het veroordelende spreken over de naaste aan om ons te wijzen op de ene wetgever en rechter: de heilige God. Het leven in de navolging van zijn Zoon is een leven waarin liefde de toon moet zetten. Langs deze weg zullen we ervaren dat we gered zijn. Maar als we de weg gaan van oordelen, kwaadspreken, liefdeloos denken en handelen dan zullen we merken dat we in het verderf worden gestort. Zo leren we om in de spiegel te kijken: wie ben ik om de ander te oordelen? En we leren groot te denken van de liefdevolle heiligheid van de Heer.

*Heer God, u bent de wetgever, u weet hoe het leven goed en liefdevol wordt. Leer me luisteren en daardoor leven, echt leven.*

## Dag 68

Dan iets voor u die zegt: 'Vandaag of morgen gaan wij naar die en die stad. Daar blijven we een jaar, we zullen er handeldrijven en geld verdienen.'

Jakobus 4:13

### **Plannen maken**

Steeds weer zit Jakobus dicht op de huid van het alledaagse leven. Nu gaat hij iets zeggen over de plannen die we voor vandaag en morgen en volgend jaar hebben. Want zo zit ons leven in elkaar: we hebben plannen, we hebben een agenda (ook vandaag) en daar staat in wat we willen doen, we hebben onze ideeën over wat er op de korte en lange termijn allemaal gaat gebeuren. Daarover denken we na. Jakobus daagt ons in elk geval ook uit om dat niet zonder de Heer te doen. Zoals ons spreken over en ons omgaan met mensen alles met hem te maken hebben, zo geldt dat ook voor onze dagagenda, weekagenda en jaaragenda.

*Heer, u die de Schepper van de tijd bent, leer me om u ook Heer van mijn te laten zijn.*

## Dag 69

U weet niet eens hoe uw leven er morgen uitziet. U bent immers maar damp, die heel even verschijnt en dan al verdwijnt.

Jakobus 4:14

### **Morgen**

Hoe ziet morgen je leven eruit? In je agenda staan afspraken. De dag zal ongeveer zo lopen als veel andere dagen. Er zullen contacten zijn, gesprekken, momenten dat je eet, je hebt je verplichtingen. Tenminste, daar ga je vanuit. Maar Jakobus schudt ons even door elkaar: dat is allemaal niet zo vanzelfsprekend, dat het morgen allemaal maar gewoon verder gaat! We weten absoluut niet hoe ons leven er morgen uitziet. We moeten ons realiseren dat we maar kwetsbare mensen zijn, niet meer dan een damp, een zuchtje lucht. Het is allemaal niet groots en vanzelfsprekend. Realiseer je dat vandaag eens extra.

*Heer, ik ben maar een damp. Ik weet niet hoe mijn leven er morgen uitziet. Maar ik weet wel dat u er hoe dan ook bij bent!*

Dag 70

U zou moeten zeggen: 'Als de Heer het wil, zijn we dan in leven en zullen we dit of dat doen.'

Jakobus 4:15

### **Als de Heer het wil**

Hoe spreek ik over mijn plannen en voornemens en mijn ideeën over de toekomst? Jakobus doet een heldere handreiking. Zeg steeds: 'als de Heer het wil'. Nu kan dat ook een weinigzeggend cliché worden, helemaal als we de Latijnse uitdrukking Deo Volente gebruiken (D.V.). Maar laten we het toch maar weer een keer op ons af laten komen: Is Jezus de Heer van mijn plannen en verlangens? Houd ik er werkelijk rekening mee dat mijn leven zomaar afgelopen kan zijn? Verlang ik er echt naar om achter Jezus aan te gaan en zoek ik ook waar hij gaat? Als de Heer het wil... Laat deze woorden in elk geval in je denken nadrukkelijk aanwezig zijn, en in je bidden.

*Heer, aan uw leiding in mijn leven wil ik me leren onderwerpen. Laat me steeds weer en steeds meer vragen naar uw wil voor mijn leven.*

Dag 71

Maar u slaat een hoge toon aan en bent daar nog trots op ook. Dat soort trots is volkomen ongepast.

Jakobus 4:16

### **Ongepaste trots**

Soms kunnen we op trotse wijze spreken over onze plannen en over de resultaten die we hopen te behalen. Nu mogen we plannen maken (maar dan wel met de zin in ons hart: 'als de Heer het wil'), maar daar op een arrogante, trotse, hoogmoedige manier over spreken, dat is volkomen ongepast. Het is roemen in jezelf. Zeker, ook roemen mag! Maar dan niet in je eigen grootheid of in je eigen succes of in je eigen onafhankelijkheid. Als je wilt roemen, als je trots wil zijn, laat dat dan helemaal op de Heer gericht zijn. Zo zegt Paulus het een keer: 'Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen.'

*Heer, bewaar me voor hoogmoed en eigendunk. Leer me roemen in u. Leer me u alle eer te geven die u toekomt.*

Dag 72

Als iemand weet hoe het hoort maar er niet naar handelt,  
dan zondigt hij.

Jakobus 4:17

### **Zondigen**

De meest basale dingen moeten toch telkens weer gezegd worden. Wat Jakobus hier zegt lijkt een zo algemene waarheid. En dat is het ook in bijbels licht. Maar ik moet het toch weer tot me door laten dringen. Je kunt nog zoveel weten over de Bijbel, over hoe God het leven bedoeld heeft, over zijn geboden en regels om naar te leven, over Gods weg en leiding – als je er niet naar handelt, dan zondig je. Dan beantwoord je niet aan het doel dat God met jou heeft: om steeds meer die nieuwe mens te zijn die hij bedoeld heeft en die zichtbaar is geworden in Jezus.

*Heer, leer me om wat ik van u hoor en over u hoor ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen. Laten mijn daden een antwoord mogen zijn op uw woorden.*

Dag 73

En nu iets voor u, rijken! Weeklaag en jammer om de ramspoed die over u komt.

Jakobus 5:1

### **Wee de rijken**

Jakobus heeft ook een speciaal woord voor de rijken. Want ons geld en goed gaan niet buiten ons leven met de Heer om. Jezus zelf besteedt ook heel veel aandacht aan de thematiek van de rijkdom en het gevaar dat daarin meekomt. Jakobus zet dan ook fors in. Dat heeft ook alles te maken met de scherpe sociale tegenstellingen in die tijd. Die zijn zo ernstig dat Jakobus heel dit thema direct in het kader zet van het komende oordeel. Dat zal een ramp zijn voor de rijken, de grootgrondbezitters, de miljonairs, die zich weinig tot niets gelegen laten liggen aan het koninkrijk van God. Zo is Jakobus ook een onheilsprofeet: Wee de rijken!

*Heer, rechtvaardige God, laat mijn rijkdom me niet verblinden voor de werkelijkheid van het koninkrijk en het komende oordeel.*

## Dag 74

Uw rijkdom is verrot en uw kleding is door de mot  
aangevreten. Uw goud en zilver is verroest, en die roest  
zal tegen u getuigen en als een vuur uw lichaam  
verteren. U hebt uw schatkamers gevuld, hoewel de tijd  
ten einde loopt.

Jakobus 5:2-3

### **Verrot en verroest**

Met grote profetische helderheid en scherpte geeft  
Jakobus aan hoe het er met de rijken en hun rijkdommen  
voor staat met het oog op het naderende einde. Het is  
allemaal verrot en verroest. Want het zijn schatten die op  
aarde verzameld zijn, schatten waarop de rijken hun  
vertrouwen hebben gesteld, hun zekerheid hebben  
gebouwd, zonder zich met heel hun leven over te geven  
aan de Heer van alle schatten. Want de schatten op zich  
zijn niet verkeerd. Maar ze luiden ons einde in als we  
ons heil erin zoeken en als we er op een oneerlijke  
manier aan gekomen zijn. Als je schatkamers gevuld zijn  
maar je hart leeg is, dan is het niet best.

*Heer, leer me in de omgang met wat ik hier op aarde  
aan schatten heb volkomen eerlijk om te gaan. Laat u  
mijn grootste schat mogen zijn.*

## Dag 75

Hoor de klacht van het loon dat u de arbeiders die uw velden maaiden hebt onthouden. Het geroep van de maaiers is tot de Heer van de hemelse machten doorgedrongen.

Jakobus 5:4

### **De Heer hoort de klacht**

Nog steeds worden de rijken door Jakobus aangesproken op hun goddeloze en mensenwaardige omgang met hun arbeiders en het loon waar zij recht op hebben. Dat is meer dan schandalig. En het ontgaat de Heer niet. Sterker nog: de Heer van de hemelse machten, de grote en sterke God die opkomt voor armen en onderdrukten, heeft het geroep van de maaiers gehoord. Het is doorgedrongen tot in de hemel: er gebeurt onrecht op aarde. En omdat God een rechtvaardige God is kan hij dat onrecht niet over zijn kant laten gaan. Hij luistert en hij zal ook handelen.

*Heer, rechtvaardige en almachtige God, dank u dat u een God bent die de klachten van de onderdrukten hoort.*

## Dag 76

U hebt op aarde in weelde gebaad en losbandig geleefd, u hebt uzelf vetgemest voor de slachttijd. U hebt de rechtvaardige veroordeeld en vermoord, en hij heeft zich niet tegen u verzet.

Jakobus 5:5-6

### **Onrecht**

Jakobus eindigt zijn profetie tegen de rijken met nog weer een scherpe aanklacht. Het is niet zijn bedoeling om rijkdom en rijken als zodanig te veroordelen, maar wel om een krachtig oordeel uit te spreken over zoveel losbandigheid en egoïsme, zoveel onrecht en doodslag. Buitengewoon ernstig is de aanklacht, en dat wordt nog eens verdiept doordat het erop lijkt dat de slachtoffers geen enkele kans hadden om zich te verzetten. Over zulk onrecht is God woedend. Het staat heel ver af van het leven in het koninkrijk. En de Heer van dat koninkrijk zegt: 'Het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.'

*Heer, als er onrecht plaats vindt, grof onrecht, treedt u dan op als wreker. En bewaar mij ervoor dat ik onrechtvaardig handel.*

## Dag 77

Heb geduld, broeders en zusters, tot de Heer komt. Denk eens aan de boer, die geduldig blijft wachten op de kostbare opbrengst van zijn land, tot de regens van najaar en voorjaar zijn gevallen. Wees net zo geduldig en houd moed, want de Heer zal spoedig komen.

Jakobus 5:7-8

### **Wees geduldig**

Als het leven niet meevalt, zoals het geval zal zijn voor de mensen die Jakobus nu in gedachten heeft, dan kun je gemakkelijk in ongeduld vervallen. Onrecht lijden is zwaar en stelt je geduld behoorlijk op de proef. Met het beeld van de boer die wacht op de opbrengst van het land bemoedigt Jakobus de broeders en zusters. Het hoort er nu eenmaal bij: er kan pas geoogst worden als de voorjaars- en najaarsregens zijn gevallen. Zo mogen wij ook leren dat onrecht lijden erbij hoort, en dat geduld hebben noodzakelijk is. Maar met de komst van Christus zal dat allemaal voorbij zijn. Het wachten is niet vruchteloos!

*Heer, leer me om geduldig te zijn, helemaal als ik de ervaring heb dat mij onrecht wordt aangedaan. Laat uw koninkrijk spoedig komen!*

Dag 78

Klaag niet over elkaar, broeders en zusters, want daarmee roept u het oordeel over u af. Bedenk dat de rechter voor de deur staat.

Jakobus 5:9

### **Niet klagen over elkaar**

Als er in jouw leven of in het leven van de gemeente dingen gebeuren die onrechtvaardig zijn (en er gebeurt daadwerkelijk veel onrecht) dan kun je gemakkelijk vervallen tot klagen en zuchten. Er ontstaan daardoor nog eens extra spanningen vanwege verwijten die gemaakt worden en door meningsverschillen die worden uitvergroot. Niet doen, roept Jakobus! Want je roept daarmee het oordeel over je af. Nu al: in een sfeer van verwijten en klagen is het moeilijk ademen. Maar ook met het oog op de toekomst: de rechter staat voor de deur. En hij heeft gezegd: 'Oordeel niet opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.'

*Heer, bewaar me ervoor dat ik het leven van mezelf en anderen bemoeilijk door te klagen en te zuchten. Geef in de gemeente een sfeer van geduld en liefde.*

Dag 79

Neem een voorbeeld aan het geduldige lijden van de profeten die in de naam van de Heer spraken.

Jakobus 5:10

### **Geduldig lijden**

Grote namen komen ons in gedachten: Jesaja. Jeremia, Ezechiël, Zacharia. Het zijn de profeten die in de naam van de Heer gesproken hebben. Maar wat bracht het voor hen veel persoonlijk lijden met zich mee. Toch zijn ze daarin blijkbaar geduldig geweest, want Jakobus vraagt ons om een voorbeeld aan hen te nemen. En het is Jezus zelf die ook laat zien dat er een verband is tussen geduldig lijden om zijn naam en het ontvangen van het koninkrijk: 'Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel; zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten.'

*Heer, leer me profeet te zijn en voor uw naam uit te komen. En leer me de tegenslag daarin geduldig dragen.*

Dag 80

Degenen die standhielden prijzen we gelukkig! U hebt gehoord hoe standvastig Job was, en u weet welke uitkomst de Heer gaf; de Heer is immers liefdevol en barmhartig.

Jacobus 5:11

### **Gelukkig de standvastigen**

Een zaligspreking is er voor allen die stand hebben gehouden in geloof ook al werd dat geloof heel erg aangevochten. Jakobus sprak al over de profeten, die veel tegenslag te verduren hebben gehad, maar toch voor de naam van de HEER bleven uitkomen. Nu wijst hij op Job: Job, de man die zo geslagen en verzocht werd, mag voor iedereen een voorbeeld van standvastigheid zijn. En daarbij gaat het dan niet eens zozeer om zijn eigen standvastigheid (want ook Job wankelde) maar om wat de Heer in die tijd van beproeving gedaan heeft. Juist in tijden van tegenslag, als er volharding wordt gevraagd terwijl dat moeilijk is, juist dan mogen we Gods liefde en barmhartigheid ervaren.

*Heer, dank u voor het voorbeeld van Job en zoveel anderen die standvastig waren. Leer ook mij om stand te houden door uw liefde en barmhartigheid.*

## Dag 81

Maar bovenal, broeders en zusters, zweer geen enkele eed, niet bij de hemel, niet bij de aarde, nergens bij. Laat uw ja ja zijn, en uw nee nee, anders zult u ervoor gestraft worden.

Jakobus 5:12

### **Ja is ja en nee is nee**

Al eerder had Jakobus het over ons spreken: 'ieder mens moet zich haasten om te luisteren, maar traag zijn om te spreken.' Nu voegt hij daaraan dat we om onze geloofwaardigheid te onderstrepen geen gebruik moeten maken van het zweren van een eed, waar dan ook bij. Het gaat erom dat we in alle eenvoud bij de waarheid blijven: waar mensen in oprechtheid met elkaar omgaan en in eerlijke eenvoud spreken (zoals in de gemeente van Christus het geval moet zijn), daar is een eed niet nodig. Daar is ja gewoon ja en je nee nee. Dat vraagt om een eerlijke, openhartige en oprechte levenshouding, in verbondenheid met Christus die Gods ja is.

*Heer, u bent de waarheid. Leer me om eenvoudig in uw waarheid te leven, en oprecht te zijn in al mijn spreken.*

Dag 82

Als een van u het moeilijk heeft, laat hij bidden; is hij vrolijk, laat hij een loflied zingen.

Jakobus 5:13

### **Bidden en zingen**

Jakobus schrijft een brief die vaak heel erg praktisch is. Zo ook hier. Als je het moeilijk hebt, bijvoorbeeld door tegenslagen, tegenstand en teleurstellingen, dan moet je niet bij de pakken gaan neerzitten, maar dan moet je gaan bidden. Breng het allemaal bij de Heer. Dat is de weg om met moeilijkheden in je leven om te gaan. En evenzo als het gaat om de dingen die je vrolijk maken: breng het bij de Heer door een loflied te zingen. Zo praktisch en eenvoudig maakt Jakobus het leven met de Heer. Alle wat mooi en alle wat moeilijk is mag je in gebed en lied delen met de Heer van je leven.

*Heer Jezus, dank u dat ik met mijn moeilijkheden naar u toe mag gaan. En leer me lof zingen als ik vrolijk ben om u met mijn vrolijkheid te eren.*

## Dag 83

Laat iemand die ziek is de oudsten van de gemeente bij zich roepen; laten ze voor hem bidden en hem met olie zalven in de naam van de Heer.

Jakobus 5:14

### **Bidden en zalven**

Ook voor zieken heeft Jakobus een praktische aanwijzing: schakel de gemeente in! Want het gebed van de gemeente is een krachtig middel om God te vragen om genezing. Zijn advies is zelfs nog specifieker: laat de oudsten, de door God aangewezen vertegenwoordigers van de gemeente komen, om te bidden en om te zalven met olie in de naam van de Heer. Een eenvoudig maar heel genadig middel krijgen we hier aangereikt in onze ziekten. Maak er gebruik van in de verwachting van de vervulling van dit verlangen: 'U zalft mijn hoofd met olie; geluk en genade volgen mij alle dagen van mijn leven.'

*Heer, genadige Geneesheer, dank u dat u zo zorgzaam en zorgvuldig wegen wijst wanneer we ziek zijn. Leer mij de weg biddend te gaan, tot eer van uw naam.*

Dag 84

Het gelovige gebed zal de zieke redden, en de Heer zal hem laten opstaan. Wanneer hij gezondigd heeft, zal het hem vergeven worden.

Jakobus 5:15

### **Genezing en vergeving**

Dit zijn hoopvolle woorden, die ons echter ook voor vragen plaatsen: lang niet alle zieken worden hier op aarde genezen, ondanks ons gelovige gebed. Toch zal de Heer hen laten opstaan: ze mogen delen in het nieuwe leven, vol van genade en waarheid. Zo kan ziek zijn ook een geestelijk genezingsproces zijn. Daarin speelt ook vergeving een cruciale rol. Want ziek zijn is ook altijd: stilgezet worden, gelegenheid krijgen om na te denken over je leven met de Heer, weer met God in het reine komen. Zo kan in onze ziekten genezende en vergevende genade gaan stromen en kunnen we de Heer (opnieuw) leren kennen en bewonderen in zijn genadige glorie.

*Heer, vergevende en genezende God, leer ons in dagen van ziekte om ons toe te vertrouwen aan uw kostbare genade.*

Dag 85

Beken elkaar uw zonden en bid voor elkaar, dan zult u genezen. Want het gebed van een rechtvaardige is krachtig en mist zijn uitwerking niet.

Jakobus 5:16

### **Belijden en bidden**

Een kerk waarin mensen elkaar hun zonden belijden en waar ze voor elkaar bidden, zal steeds meer een genezende gemeenschap worden. Het is zo belangrijk om in de gemeente van Christus, die gewonde genezer, kwetsbaar te durven zijn: openhartig over onze zonden en eerlijk over onze gewondheid. Want we zijn allemaal verwonde mensen. Niets is meer genezend dan dat eerlijk uitspreken en met elkaar delen en erover bidden. Want de Heer luistert. In het bidden zal barmhartigheid en vrede gaan stromen, een nieuwe heelheid ervaarbaar worden, voorbij de maakbaarheid. Echt een genadegeschenk van onze Heer, met een krachtige uitwerking dankzij de Geest van Jezus Christus.

*Heer, leer ons als gemeenschap van uw kerk te zoeken naar genezing door kwetsbaar en openhartig te zijn.*

## Dag 86

Elia was een mens als wij, en nadat hij vurig had gebeden dat het niet zou regenen, is er drie-en-een-half jaar lang geen regen gevallen op het land. Toen bad hij opnieuw, en de hemel gaf regen, en het land bracht zijn vrucht weer voort.

Jakobus 5:17-18

### **Een mens zoals wij**

We hebben nogal eens de neiging om hoog op te kijken tegen de grote mannen uit de Bijbel. Een van hen is Elia, profeet van God. Als hij vurig bidt, verhoort God zijn gebed. De ene keer door het lang niet te laten regenen, de andere keer door het juist wel te laten regenen. Jakobus houdt ons dit als voorbeeld voor! Want Elia was een mens zoals wij. Zeker hij was ook profeet, met een bijzondere roeping, in een bijzondere tijd. Maar dat maakt ten diepste geen verschil: God luistert als gewone mensen vurig tot hem bidden. Dat schrijf ik nog maar een keer op, omdat ik het bijna niet kan geloven: God luistert als gewone mensen vurig tot hem bidden.

*Heer, leer me vurig bidden. En geef me de moed om erop te vertrouwen dat u luistert.*

## Dag 87

Broeders en zusters, als een van u afdwaalt van de waarheid en een ander laat hem daarheen terugkeren, dan mag hij weten: wie een zondaar van het dwaalspoor terugbrengt, redt hem van de dood en wist tal van zonden uit.

Jakobus 5:19-20

### **Zonden uitwissen**

Als je het voorrecht hebt om een ander in de gemeente terug te laten keren van zijn of haar dwaalweg, dan ligt daar veel zegen in! De zondaar wordt namelijk gered van de dood en zijn of haar zonden worden uitgewist. Maar dat heeft ook effect op heel de gemeente: want waar zonden worden uitgewist, waar vergeving en genezing en bevrijding plaats vinden, daar bloeit liefdevol leven op en daar gaat de vrede van Christus stromen. Nooit mag het zo zijn dat we zondaars maar aan hun lot overlaten, want daarmee onthouden we hen en onszelf veel zegen.

*Heer, God van genade, leer ons om elkaar mee te nemen op de weg achter Jezus aan en om samen de zegen van de vergeving en het nieuwe leven te ervaren.*